

Politik Bilim

Kore farkı (2)

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; hagoker@ttmail.com

“Türkiye’de bir yenilik sisteminin iyi işleyebilmesi için gerekli olan kurumların neredeyse tamamı var. Bazı zayıf kurum ve halkalar yok değil ama, sistemin kurumsal yapısı tamam. Dahası, sistem ARGE’yi teşvik eden iyi programlar da içeriyor. Ama...” Sözümlü ettiğim ‘Ulusal Teknoloji Modelleri ve Türkiye’de Yenilik Kapasitesinin Geliştirilmesi’ adlı kitapta ‘ama’dan sonrası şöyle:

“...Türkiye’de mevcut destek programlarının tümü ARGE arzını teşvike yöneliktir. Daha açık bir deyişle, ARGE giderlerinin bir bölümünün doğrudan devlet yardımlarıyla, ARGE personel giderlerinin bir bölümünün de vergi indirimleriyle karşılanması gibi önlemlerle ARGE maliyetleri düşürülerek, firmaları daha çok ARGE yapmaya teşvik etmek öngörülmektedir. Ancak, [meselenin yalnızca ‘ARGE arzını artırma’ yönünü ele alan] bu programların etkilerinin sınırlı kalması muhtemeldir. ARGE’ye olan talebi artırmaya yönelik tamamlayıcı politikalara da ihtiyaç vardır. Bu çerçevedeki en önemli politika, kamu satın almaları [kamunun tedarik politikası] yoluyla -ayrıca kalite standartları ve teknik kurallar yeniden düzenlenip uyum zorunluluğu konarak- yeni ya da daha yüksek kalitede ürünler geliştirilmesi için talep yaratmaktır. [Buradaki temel amaç, bu tür ürünlerin ülke içinde üretilmeleri ve bunları geliştirebilmek için gereken ARGE faaliyetinin de ülke içinden karşılanmasıdır.]

“Ayrıca, yeni makina (gömülü teknoloji) alımları, Türkiye’de teknoloji yenilemenin başlıca yolu olarak görülmektedir. Ne var ki firmalar, özellikle KOBİ’ler, yeni teknolojiler konusunda yeterli bilgiye sahip değillerdir; modern makina ve donanımı etkin olarak kullanamamaktadırlar. ...Türk sanayiinin önünde iki seçenek vardır: Birincisi, ilk önce, gerçek ücretlerde kesinti yapılarak, vergiler azaltılarak, girdilerde sübvansiyon sağlanarak (örneğin, enerjide) yerli firmalarda maliyetleri düşürmek ve böylece onlara rekabet gücü kazandırmaktır ki, bu daha önce çok denenmiş ve çıkar yol olmadığı görülmüştür. İkinci yolsa, firmaların teknoloji ve yenilikçilikteki yetkinliklerini geliştirerek yüksek katma değerli ürün ve faaliyetlere yönelmelerinin sağlanmasıdır. Türkiye’deki, otomotiv ve tüketici elektroniği sanayilerinin hikayesi yabancı teknoloji taklitçiliğinin sürdürülebilir büyüme için hiç de yeterli olmadığına açık kanıttır.”

Türkiye için söylenen bu... İstersiz aynı kitapta yer alan G. Kore ile ilgili tespitte de göz atalım. Deniyor ki: “Kore, geçen kırk yılda bilim ve teknolojide muazzam bir gelişme kaydetmiştir. İnsan kaynaklarına ve ARGE’ye sürekli olarak ve yoğun bir biçimde yatırım yapan Kore, bu çorak topraklar üzerinde eşsiz bir yenilik sistemi kurmayı başarmıştır. Kore’nin yenilik sisteminin kurulmasında etkili olan başlıca faktörler (1) dışa dönük bakış açısına sahip kalkınma stratejisi, (2) sanayii hedef alan kalkınma politikası, (3) büyük firmaya odaklanan sanayi politikası, (4) insan kaynakları, (5) devletin önderliğinde bilim ve teknoloji altyapısının inşasıdır... Kore deneyiminden çıkarılacak birinci ders şudur: ‘Bilim ve teknolojideki gelişmede, dolayısıyla da ekonomik büyümede insan kaynağı belirleyicidir.’ İkincisiyse: ‘Özel sektörü teknoloji geliştirmek için yatırım yapmaya pazar rekabetinden başka hiçbir şey daha iyi teşvik edemez.’”

Demek ki Kore farkı neymiş? ‘İnsan kaynağı’ ve özellikle de Kore burjuvazisinin ‘pazar rekabetini’ algılayış ve buna yanıt veriş tarzı... Peki ama, bizim de yabana atılmayacak bir insan kaynağımız yok mu? Var; örneğin, Porter da bir süre önce Türkiye’deki konferansında “çok kaliteli mühendisleriniz var” dememiş miydi? Demişti... Bizim özel sektörümüzün

retimdeki ideolojik ufkunu da 'pazar rekabeti' belirlemiyor mu? Bařta TSAD, btn iř
lemimiz demeçlerinde sık sık 'pazar rekabetini' kutsadığına gre, yle olmalı... O zaman iki
lke arasındaki fark ne? Sakın bu, '**ulusal gd farkı**' olmasın?

CBT. 27 Kasım 2009